

Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto Porvoonjoen vesistöalueen yhteistarkkailun vedenlaatu- ja piilevätarkkailun tarkkailuohjelmasta vuosille 2023–2030

Ympäristövaliokunta 01.02.2023 § 11
496/00.04.02/2022

Valmistelu ja lisätiedot ympäristönsuojelusihteri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen puh. 040 521 6733, kirsi.liukkonen-hamalainen@orimattila.fi

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien ja ilmansuojeluyhdistys on 1.12.2022 toimittanut Hämeen ELY-keskuksen hyväksyttäväksi esityksen Porvoonjoen vesistöalueen yhteistarkkailun vedenlaatu- & piilevätarkkailun tarkkailuohjelmaksi vuosille 2023-2030. Tarkkailuohjelmaesitys oheismateriaalina.

Hämeen ELY-keskus pyytää Orimattilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa tarkkailuohjelmaesityksestä 1.2.2023 mennessä.

Hämeen ELY-keskukselta on 30.12.2022 pyydetty ja saatu jatkoaikaa lausunnon antamiseen 3.2.2023 saakka.

Ympäristönsuojelusihteri:

Ympäristövaliokunta on tutustunut tarkkailuohjelmaesitykseen ja päättää antaa Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaisena siitä seuraavanlaisen lausunnon Hämeen ELY-keskukselle:

Kohta 1. Tarkkailun perusteet ja tavoitteet, sivu 4
Ensimmäisen kappaleen loppuosaa tulee selkeyttää esim.tarkkailun perustana ovat edellä mainittujen jätevedenpuhdistamoiden ympäristöluvut. Niiden tarkkailuvelvoitteet velvoittavat lupien saajia seuraamaan puhdistamoilta lähtevän veden vaikutuksia purkuvesistössä Hämeen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla (taulukko 1).

sivu 5
Kohtaa 'Nastolan kunnan Vesihuoltolaitos...' tulee selkeyttää kuulumaan Nykyisen Lahti Aquan Nastolan kunnan vesihuoltolaitos jätti ...

Kohta 2. Tarkkailualue, sivu 6
Kuvaan 1 tulee lisätä Äväntjoki ja Luhdanjoki tekstinä oikeaan paikkaan, koska juuri niitä varten kuvaan viitataan.

Joko kohdassa 2.1. tai 2.2. tulee mainita, että Uudenmaan Myrskylän kunnan jätevesien puhdistaminen on teknisesti mahdollista vuoden 2023 loppupuolella Orimattilan Vääräkosken jätevedenpuhdistamolla ja Kärkölän kunnan 2500-3000 asukkaan jätevedet tullaan vuonna 2024 puhdistamaan Lahti Aquan jätevedenpuhdistamossa.

Kohta 2.2. sivu 8

Jätevesimäärästä Kariniemen ja Ali-Juhakkalan ... tulee selkeyttää seuraavasti:

Jätevesimäärästä Lahti Aqua Oy:n osuus on 93 % (Kariniemi ja Ali-Juhakkala 85% ja Nastola 8%). Orimattilan Vääräkosken jätevedenpuhdistamon osuus on 6-7% (taulukko 2).

Kohta 2.2.1. sivu 9

Korjaa Lahden kariniemen Lahden Kariniemen.

Ympäristövaliokunta toteaa, että tarkkailuohjelmaan on lisätty uusia tarkkailupisteitä, jotta toiminnan vaikutukset vesistössä saadaan entistä paremmin esille. Näistä kaksi sijaitsee Lahdessa ja yksi Orimattilassa. Vuodesta 2023 näyteasemia Porvoonjoen ja Palojoen vesistötarkkailussa on väliaikaisesti 17 ja myöhemmässä vaiheessa 15 kuten aikaisemminkin.

Porvoonjoen ja Palojoen vesinäytteiden analyysivalikoimaan lisätään rauta. Rauta analysoidaan kaikista vuoden 2023 aikana kerätyistä vesinäytteistä. Tulosten perusteella päätetään onko rauta jatkossa perusteltua pysyvämmiin sisällyttää yhteistarkkailun analyysivalikoimiin.

Veden laatua seurataan kolmella jatkuvatoimisella havaintoasemalla, joista pohjoisin sijaitsee Lahden Kariniemen ja Ali-Juhakkalan jätevesien purkupisteen yläpuolella sekä kahdella alapuolisella mittausasemalla Miekkiöntien sillan yläpuolella ja Orimattilan Myllykulmankosken (Virenojankosken) yläpuolelta. Jatkuvatoimiset mittausasemat mittaavat veden happitoisuutta ja happisaturaatiota (%), veden lämpötilaa, sähkönjohtavuutta sekä veden sameutta. Seurantadata on reaaliaikaista. Erityisesti happitilanteen seuranta on tärkeää, jotta voidaan reagoida happitilanteen vaatiman laimennusveden johtamistarpeeseen. Lisäksi jatkuvassa seurannassa tulee selkeämmin esille erilaiset poikkeustilanteet. Poikkeustilanteiden/onnettomuuksien riskienhallinnan takia olisi tärkeää mahdollistaa Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Uudenmaan ELY-keskukselle ja Hämeen ELY-keskukselle Myllykulmankosken havaintoaseman tulosten vaivaton, reaaliaikainen seuranta. Poikkeustilanteissa mahdollisesta täydentävästä näytteenotosta tulee sopia poikkeustilanteen aiheuttajan ja Hämeen ELY-keskuksen kesken ja tiedottaa nopeasti molemmille ELY-keskuksille ja kunnille sekä tarkkailua toteuttavalle taholle.

Haitallisten ja vaarallisten (HAVA) aineiden tarkkailun analyysivalikoimaa tarkistetaan ja tarpeen vaatiessa muutetaan kolmen vuoden välein, jokaisen kalojen HAVA-aineselvityksen raportoinnin yhteydessä. Elohopean, PFOS ja PFAS sekä bromattujen difenyyliettereiden (PBDE) esiintyminen Porvoonjoen vesistön eliöstössä arvioidaan ahventen pitoisuuksia käyttäen.

Vuosiraportoinnissa esitetään aina katsaus tarkkailuvuoden säätilasta. Säätilan tarkkailu täsmentyisi, jos säätilatiedot voitaisiin saada juuri Orimattilasta muiden kuntien sijaan.

Tarkkailutulosten raportoinnissa tulee tuoda vuosittain esille millaisia poikkeustilanteita Porvoonjoella on ollut, miten ne näkyivät tarkkailussa ja miten niihin puututtiin sekä miten pian poikkeustilanteen/onnettomuuden jälkeen tarkkailutulosten vähimmäisehdot saavutettiin jälleen. Myös jälkiseurantarpeesta tulee raportoida.

Kohdat 10-11, sivut 28 ja 30

Orimattilassa ympäristönsuojeluviranomainen on nimeltään Orimattilan ympäristövaliokunta ei ympäristölautakunta.

Kohta 3.2. sivu 17

toinen kappale

Korjaa Palojoen heinämaan Palojoen Heinämaan.

Lopuksi ympäristövaliokunta toteaa, että tarkkailuraportissa voisi tuoda esille myös Kala- ja vesitutkimus Oy:n esiselvityksen Porvoonjoen vaellusesteiden poistamiseksi Orimattilassa vuodelta 2022, koska Porvoonjoen veden laadulla ja riskienhallinnalla on merkitystä tämän asian kannalta.

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja Timo Tarkkala

Päätösehdotus

Ympäristövaliokunta päättää antaa ympäristönsuojelusihteerin valmistelun mukaisen lausunnon Hämeen ELY-keskukselle Porvoonjoen vesistöalueen yhteistarkkailun vedenlaatu- ja piilevätarkkailun tarkkailuohjelmaesityksestä.

Tämä pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Ympäristövaliokunta päätti yksimielisesti antaa päätösehdotuksen mukaisen lausunnon Hämeen ELY-keskukselle Porvoonjoen vesistöalueen yhteistarkkailun vedenlaatu- ja piilevätarkkailun tarkkailuohjelmaesityksestä.

Täytäntöönpano: pöytäkirjanote Hämeen ELY-keskukselle.

Tämä pykälän osalta pöytäkirja tarkistettiin kokouksessa.